

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ЗА СИГНАЛОМ ОПОВІЩЕННЯ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»

Повітряна тривога – це загроза удару з повітря, яка доводиться до населення сигналом оповіщення **"УВАГА ВСІМ! "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!"** через:

- включення електричних сирен;
- протяжні гудки інших звукових пристроїв суб'єктів господарювання та транспортних засобів;
- регіональне радіо та телебачення;
- дзвони на церквах у випадках, якщо не дістають сирени.

З моменту подачі сигналу "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА" для вжиття заходів захисту може бути всього лише кілька хвилин, які треба використовувати з максимальною ефективністю.

Порядок дій за сигналом "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!", якщо ви перебуваєте вдома

- швидко одягнутися та одягнути дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номери телефонів батьків;
- закрити вікна, вимкнути усі електричні та нагрівальні прилади, перекрити газ, загасити печі, вимкнути світло (автоматичну коробку, рубильник тощо);
- взяти «тривожну валізу» (індивідуальні засоби захисту, запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар) та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди чи укриття;
- за можливості попередити сусідів і самотніх людей, що мешкають поруч, допомогти їм зібратися;
- спуститися у підвальне приміщення під будинком, якщо в радіусі 500 метрів від вашого будинку немає захисної споруди;
- зайняти місце у захисній споруді та виконувати вимоги старшого (коменданта): не палити, не смітити, голосно не розмовляти, дотримуватися спокою і порядку, обов'язково допомагати дітям, літнім людям та інвалідам;
- якщо ви не почули сигнал та у вас немає можливості швидко перейти у сховище, перейдіть до більш безпечного місця в квартирі: подалі від вікон, у коридор – під несучі стіни, або ванну (але закрийте рушником дзеркало)

Ні в якому разі не слід після сигналу «Повітряна тривога» залишатися в будинках, особливо на верхніх поверхах.

Після завершення небезпеки, за сигналом про відміну повітряної тривоги, можна виходити з укриття та повертатися до звичних справ.

ДІЇ ПРИ АРТИЛЕРІЙСЬКОМУ ОБСТРІЛІ

Віддалені звуки пострілів, гуркіт та спалахи – це ознаки початку обстрілу, почувши які, треба негайно сховатися в:

- сховища, споруди подвійного призначення;
- нижні поверхи будівель з товстими стінами (сталінські будинки, підвали тощо...);

- підземні переходи, метро;
- приміщення з несучими бетонними стінами без вікон (санвузол).

Час, щоб сховатися – декілька хвилин (або декілька секунд при ракетному обстрілі).

Під час артилерійського чи мінометного обстрілу або авіаційного нальоту **небезпечно залишатись:**

- у під'їздах, під арками та на сходових клітках;
- ховатись у підвалах панельних будинків;
- біля автомобільної техніки, автозаправних станцій;
- під стінами будівель із легких конструкцій. *Такі об'єкти не міцні, ви можете опинитись під завалами або травмуватись.*

ДІЇ ПРИ ОБСТРІЛАХ СИСТЕМАМИ ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ

Ракету можна помітити та зреагувати, залп реактивної установки добре видно. Вночі це яскравий **спалах** на обрії, а вдень – **димні сліди ракет**.

Ховатись доцільно у підвалі або в іншому заглибленому приміщенні. Вибирайте місце у кутку між несучими стінами та недалеко від вікон та дверей для того, щоб миттєво покинути споруду у випадку попадання снаряду.

Не виходьте з укриття, не дочекавшись хоча б 10 хвилин після завершення обстрілу, адже після залпу зазвичай ведеться уточнення результатів стрільби і коригування вогню..

ДІЇ ПРИ ПОВІТРЯНІЙ НЕБЕЗПЕЦІ (АВІАЦІЙНОМУ, БОМБОВОМУ, РАКЕТНОМУ УДАРАХ):

- вимкніть джерело живлення, закрийте воду і газ;
- погасіть пічне опалення;
- візьміть документи, гроші і продукти, предмети першої необхідності, медичну аптечку;
- попередьте про небезпеку сусідів і при необхідності надайте допомогу старим і хворим;
- якнайшвидше дійдіть до захисної споруди або сховайтесь на місцевості;
- дотримуйтесь спокою і порядку;
- без крайньої необхідності не залишайте безпечного місця перебування;
- слідкуйте за офіційними повідомленнями.

ДІЇ, ЯКЩО ОБСТРІЛ ЗАСТАВ НА ВУЛИЦІ

- негайно лягти на землю (краще у канаву, яму);
- щільно притулитися до якогось виступу: бордюру, клумби, забору або до бетонної конструкції;
- накрити голову руками, закрити вуха, відкрити рота.

Найчастіше причиною поранення є не пряме влучання снаряду, а результат попадання уламків та вплив вибухової хвилі. Снаряди та міни підриваються у верхньому шарі ґрунту, уламки після підриву летять на висоті 30--50 см. над поверхнею землі.

ДІЇ, ЯКЩО ОБСТРІЛ ЗАСТАВ В БУДІВЛІ

- негайно спуститися у підвал (якщо відсутній або зачинений, то у квартиру на першому поверсі) – снаряди зазвичай попадають у верхні поверхи;
- швидко йти у віддалену від напряму обстрілу кімнату, якщо обстріл застав зненацька, та притулитися лежачи або сидячи (не стоячи!) до несучої стіни.

Заходи із захисту приміщення

- завчасно заклеїти скло вікон скотчем або забарикадувати шафами – це убезпечить від уламків скла та осколків при вибухах;
- завчасно забарикадувати вікна мішками з піском, важкими меблями та речами, якщо будинок потрапляє під обстріли постійно.

ДІЇ, ЯКЩО ОБСТРІЛ ЗАСТАВ У ТРАНСПОРТІ

1. Маршрутне таксі, тролейбус, трамвай:

- попросити водія зупинити транспортний засіб;
- вийти з транспортного засобу, відбігти подалі від дороги, багатоповерхівок і промислових об'єктів та лягти на землю, закривши голову та вуха руками й відкрити рота.

2. Власний автомобіль:

- не намагатися швидко втекти від обстрілу;
- зупинитися, вийти з автомобіля та відбігти якомога далі від дороги і споруд, що можуть обвалитися чи спалахнути;
- знайти заглиблену траншею чи канаву (окоп) глибиною 1-2 метри на відкритому місці та лягти туди, закривши голову та вуха руками.

ДІЇ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКОГО ОБСТРІЛУ

- зачекати приблизно 10 хв;
- обережно піднятися та уважно оглянути місцевість навколо себе;
- почати потроху пересуватися та уважно оглядати маршрут руху;
- дивитися під ноги та ступати на вільну від уламків поверхню;
- не піднімати з землі незнайомі вам предмети;

Снаряди можуть бути касетними і місцевість в результаті застосування спеціальних боєприпасів може бути замінована. Бойові елементи касетних боєприпасів та снаряди які не підірвалися можуть вибухнути від найменшого дотику. Уважно слідкуйте за дітьми і підлітками, не дозволяйте їм торкатися до будь яких предметів.

Телефон виклику служби порятунку 101, 112.

Укриття, в яких можна сховатися під час артилерійського обстрілу:

- спеціально обладнані сховища, укриття;
- будь - які канави, траншеї, ями;
- труби водостоку під дорогою;
- вздовж високого бордюру;
- підвали під капітальними будинками старих забудов;
- оглядові ями гаражу, станції технічного обслуговування;
- каналізаційні люки;
- ями-вирви, що лишилися від попередніх обстрілів.

Для укриттів не підходять:

- під'їзди будинків;
- місця під технікою (вантажівкою, автобусом тощо...);
- непідготовлені для укриття підвали;
- укриття, розташовані ближче 30-50 метрів від багатоповерхових будівель;
- проходи між штабелями, контейнерами, будівельними матеріалами.

ДІЇ У РАЗІ ЗАГРОЗИ ОБВАЛУ БУДІВЛІ:

- якнайшвидше покиньте будинок, не користуйтеся ліфтом;
- при можливості візьміть документи, гроші;
- повідомте інших людей, які перебувають у будівлі, про загрозу обвалу;
- не створюйте тисняви під час евакуації;
- відійдіть на безпечну відстань від будівлі. зупиняйте тих, хто намагається стрибнути з вікон, балконів вище першого поверху.

Якщо неможливо залишити будівлю:

- займіть найбільш вигідну позицію: отвори дверей, кути, сховайтесь під стіл, місце під балками, каркасами;
- тримайтесь подалі від вікон, не виходьте на балкон;
- за можливості перекрийте воду, газ, знеструмте приміщення.

Якщо трапився завал будинку:

- покличете на допомогу, повідомте де знаходитесь і що з вами трапилось;
- спокійно чекайте поки розберуть завал.

Якщо вас ніхто не чує:

- спробуйте вивільнити руки та ноги;
- якщо не впевнені у своїх силах терпляче кличте на допомогу;
- оцініть ситуацію, за можливості обережно розберіть завал. Намагайтеся не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо є можливість, скористайтесь телефоном, стукайте по трубах, батареях опалення;
- якщо ніхто не чує, спробуйте розбирати завал;
- звільнившись огляньте себе, по можливості надайте собі домедичну допомогу;
- під час очікування допомоги намагайтеся уникнути переохолодження.

Якщо ви опинились у завалі, алгоритм дій повинен бути наступним:

- глибоко дихайте і не панікуйте;
- спробуйте пристосуватися до ситуації, в яку потрапили, оцініть обстановку і пошукайте можливий вихід;
- визначте, де ви перебуваєте, чи немає поряд інших людей, прислухайтеся, покличіть;
- пам'ятайте, що людина здатна витримати спрагу й голод протягом тривалого часу, якщо не буде дарма витратити енергію;
- пошукайте в кишенях або поблизу предмети, які могли б допомогти подати звукові сигнали (наприклад, металеві предмети, якими можна постукати по трубі або стіні і тим самим привернути увагу);
- спробуйте зміцнити завал, встановивши підпорку над собою;

- якщо єдиним шляхом виходу є вузький отвір – спробуйте пролізти крізь нього;
- просувайтесь обережно, намагаючись не спричинити нового обвалу;
- якщо відчуваєте спрагу, покладіть у рот невеликий камінчик і смокчіть його, дихаючи носом;
- налаштуйтеся на те, що рятувальники обов'язково прийдуть на допомогу.

2. ПОВЕДІНКА НАСЕЛЕННЯ ПРИ ВИЯВЛЕННІ МІН, ГРАНАТ АБО ІНШИХ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ.

Характерні ознаки вибухових пристроїв:

- предмети є незнайомими або незвичними для цієї обстановки чи території (характерна форма предмету - видовжена, кругла тощо...);
- наявність електричних дротів, що стирчать з предмету або тягнуться до нього, антени, скотч, прив'язаний мобільний телефон, елементи живлення;
- дивні звуки, які лунають з предмету (цокання годинника, шипіння, дзижчання тощо...);
- специфічний запах (виділення газу тощо...);
- світлові сигнали, які подає предмет (миготіння індикаторної лампочки тощо...);
- наявність дротів, мотузок, шпагату;
- предмет може бути підвішений на дереві або залишений на лавці.

Порядок дій у разі виявлення вибухонебезпечного пристрою

1. Повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту.
2. негайно припинити всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.
3. Попередити перехожих про можливу небезпеку, не допускати до знахідки сторонніх людей.
4. Огородити небезпечне місце та відійти від знахідки на безпечну відстань (100 м).
5. Дочекатися прибуття фахівців, вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

Оповіщення про виявлення вибухонебезпечного пристрою:

Поліція - телефон 102;

ДСНС - телефон 101, 112;

УСБУ у Харківській області - (057) 700-34-50, 700-16-61, 700-14-22.

Огородження місця виявлення вибухонебезпечного пристрою

Для позначення небезпечних ділянок та місць виявлення вибухонебезпечних пристроїв можуть використовуватись наступні підручні засоби:

- дошки, мотузки, жердини, шматки матерії тощо...
- кам'яні стовпи або купи каміння, гілки дерев;
- палиці, встановлені навхрест;
- фарба, нанесена на дерева або скелястий ґрунт;

- прокопані рівчаки, насипані піском смуги;
- інші знаки, перешкоди.

Категорично забороняється:

- підходити до вибухонебезпечного пристрою, торкатися чи пересувати його;
- користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух);
- заливати вибухонебезпечний пристрій рідинами, засипати ґрунтом або чимось його накривати;
- здійснювати на вибухонебезпечний пристрій звуковий, світловий, тепловий чи механічний вплив, адже практично всі вибухові речовини отруйні та чутливі до механічних чи звукових впливів та нагрівання.

Правила запобігання небезпеки від вибухонебезпечного пристрою в громадському транспорті та інших місцях скупчення людей:

- звертайте увагу на залишені сумки, портфелі, згортки чи інші предмети, у яких можуть бути заховані саморобні вибухові пристрої;
- у разі виявлення підозрілого предмета негайно кнопкою виклику, переговорним пристроєм чи іншим способом повідомте водія та правоохоронців;
- не відкривайте знайдені пакети чи сумки, в жодному разі не чіпайте їх;
- повідомте людей довкола про можливу небезпеку.

Якщо не вдалося уникнути вибуху підозрілого пристрою:

- не втрачайте контроль та не піддавайтесь паніці;
- спробуйте заспокоїтися та уточнити ситуацію;
- ні в якому разі не користуйтеся відкритим вогнем;
- зі зруйнованого приміщення виходьте обережно, не торкаючись пошкоджених конструкцій та дротів;
- при задимленні обов'язково захистить органи дихання змоченою хусткою, шматком тканини чи рушником;
- за можливості та наявності необхідних знань і навичок надайте домедичну допомогу постраждалим;
- дочекайтеся прибуття представників аварійно-рятувальних служб та у подальшому дійте за їх вказівками;
- якщо вибух стався у громадському транспорті, то необхідно виконувати всі команди водія чи спеціалістів, які дані команди оголошують дистанційно.

Дії, коли вибуховий пристрій знайдено в будинку і треба евакуюватися:

- одягніть одяг з довгими рукавами, щільні брюки і взуття на товстій підшві - це може захистити від уламків скла;
- візьміть документи (паспорт, свідоцтво про народження дітей тощо), гроші;
- під час евакуації слідуйте маршрутом, вказаним органами, що проводять евакуацію; не намагайтеся "зрізати" шлях, тому що деякі райони або зони можуть бути закриті для пересування;
- тримайтеся подалі від ліній енергопостачання, що впали.

Дії, якщо ваша оселя опинилася поблизу епіцентру вибуху:

- обережно обійдіть всі приміщення, щоб перевірити, чи немає витоків води, газу, спалахів тощо...;
- негайно вимкніть всі електроприлади, перекрийте газ, воду;
- у темряві в жодному випадку не запалюйте сірники або свічки – користуйтеся ліхтариком;
- перевірте, як йдуть справи у сусідів - їм може знадобитися допомога;
- не намагайтеся наблизитись до епіцентру вибуху, щоб подивитись або допомогти рятувальникам;
- з безпечного місця зателефонуйте рідним та близьким і стисло повідомите про своє місцезнаходження та самопочуття.

Варто знати! *Вибухонебезпечні пристрої можуть встановлюватися парами з метою знищення великої кількості життів: через деякий час після першого вибуху, коли на його місці зберуться люди, у тому числі і представники силових структур, може лунати другий вибух і жертв стане набагато більше.*

3. ПОРЯДОК ЕВАКУАЦІЇ (ТРАНСПОРТУВАННЯ) НАСЕЛЕННЯ ІЗ БУДІВЕЛЬ ТА ПРИМІЩЕНЬ, ДЕ СТАЛАСЯ ПОЖЕЖА, В ТОМУ ЧИСЛІ ВНАСЛІДОК ВИБУХУ.

У разі виявлення ознак пожежі кожний громадянин зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном 101, 112. При цьому необхідно назвати місцезнаходження об'єкта, вказати кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, своє прізвище;
- вжити заходів щодо евакуації людей, гасіння пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей;
- якщо пожежа виникла на підприємстві, повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового на об'єкті;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби.

АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ ВИНИКНЕННІ ПОЖЕЖІ:

Дії при пожежі у квартирі

- якщо Ви почули повідомлення про пожежу необхідно спокійно пройти до найближчого виходу;
- у будь-якій обстановці зберігайте холоднокровність, своєю поведінкою заспокоюючи оточуючих, і не давайте розростатися паніці;
- не панікуйте, і пам'ятайте про безпеку натовпу, чим більше людей буде панікувати, тим більше труднощів виникне у всіх;
- опинившись у натовпі, зігніть руки в ліктях і притисніть їх до боків, стиснувши кулаки; захищайте боки від здавлювання; нахиліть корпус назад, ноги спереду, і спробуйте стримувати натиск спиною, звільнивши простір попереду та повільно рухаючись по мірі можливості;
- у разі тисняви, пропускайте вперед дітей, жінок та людей похилого віку;

- допоможіть піднятися збитим з ніг людям; якщо Вас збили, постарайтеся встати на коліно і, спираючись об підлогу руками, іншою ногою різко відштовхнутися, ривком випрямити тіло;
- тримайте дітей за руку, заслоняйте їх спиною або посадіть до себе на плечі;
- не слід підніматися по сходах вгору, так як дим спочатку заповнює верхні поверхи – потрібно вийти з будівлі на відкриту територію, не потрібно шукати друзів і знайомих – зустрінетеся з ними на вулиці;
- якщо Ви перебуваєте в момент пожежі в ліфті, не переживайте все вони при аваріях автоматично спускаються на перший поверх та відкриваються, це зроблено в автоматичному режимі;
- якщо Ви перебуваєте на верхніх поверхах, не варто чекати ліфт, панель виклику буде не працездатна, слід скористатися сходовими клітками та іншими евакуаційними виходами;
- **при задимленні або відсутності освітлення:**
- йдіть до виходу, тримаючись за стіни, поручні тощо;
- дихайте через мокрий носовичок або рукав одягу (намочіть тканину);
- ведіть дітей перед собою, тримаючи їх за плечі;
- якщо зона задимлення опустилася дуже низько, рухайтесь поповзом в сторону виходу або шляхів евакуації;
- якщо шляхи евакуації відрізані, постарайтеся вибратися на дах або підійти до вікон, щоб Вас помітили рятувальники; не піддавайтесь бажанням вистрибнути у вікно з висоти;
- при неможливості вийти назовні відступіть в незайняті вогнем приміщення і там чекайте на допомогу.

Дії при пожежі на роботі

- якщо Ви почули повідомлення про пожежу необхідно спокійно пройти до найближчого виходу, шляхи відзначені спеціальними стрілками;
- не слід підніматися по сходах вгору, так як дим спочатку заповнює верхні поверхи – потрібно вийти з будівлі на відкриту територію, не потрібно шукати своїх колег – зустрінетеся з ними на вулиці;
- дуже часто люди почувши оповіщення про пожежу, не розуміють реальної загрози, ігнорують це повідомлення та продовжують роботу – це груба помилка, яка може коштувати життя, слід негайно все залишити та покинути будівлю;
- у будь-якій обстановці зберігайте холоднокровність, своєю поведінкою заспокоюючи оточуючих, і не давайте розростатися паніці;
- не панікуйте, і пам'ятайте про безпеку натовпу, чим більше людей буде панікувати, тим більше труднощів виникне у всіх;
- у разі тисняви, зігніть руки в ліктях і притисніть їх до боків, стиснувши кулаки;
- захищайте боки від здавлювання; нахиліть корпус назад, ноги спереду, і спробуйте стримувати натиск спиною, звільнивши простір попереду та повільно рухаючись по мірі можливості;

- допоможіть піднятися збитим з ніг людям; якщо Вас збили, постарайтеся встати на коліно і, спираючись об підлогу руками, іншою ногою різко відштовхніться, ривком випрямите тіло;
- якщо Ви перебуваєте на момент пожежі в ліфті, не переживайте все вони при аваріях автоматично спускаються на перший поверх та відкриваються;
- якщо Ви перебуваєте на верхніх поверхах, не варто чекати ліфт, панель виклику буде не працездатна, слід скористатися сходовими клітками та іншими евакуаційними виходами;
- **при задимленні або відсутності освітлення:**
- йдіть до виходу, тримаючись за стіни, поручні тощо;
- дихайте через мокрий носовичок або рукав одягу (намочіть тканину);
- ведіть дітей перед собою, тримаючи їх за плечі;
- якщо зона задимлення опустилася дуже низько, рухайтесь поповзом в сторону виходу або шляхів евакуації;
- якщо шляхи евакуації відрізані, постарайтеся вибратися на дах або підійти до вікон, щоб Вас помітили рятувальники; не піддавайтесь бажанням вистрибнути у вікно з висоти;
- при неможливості вийти назовні відступите в незайняті вогнем приміщення, щільно закрийте двері, відкрийте вікно, галасом зверніться за допомогою та спокійно чекайте рятувальників.

Дії при пожежі у торговому центрі

- якщо Ви почули повідомлення про пожежу необхідно спокійно пройти до найближчого виходу, шляхи відзначені спеціальними стрілками;
- не слід підніматися по сходах вгору, так як дим спочатку заповнює верхні поверхи – потрібно вийти з будівлі на відкриту територію, не потрібно шукати друзів і знайомих – зустрінетеся з ними на вулиці;
- дуже часто люди почувши оповіщення про пожежу, не розуміють реальної загрози, ігнорують це повідомлення та продовжують здійснювати покупки або інші дії всередині центру – це груба помилка, яка може коштувати життя, слід негайно все залишити та покинути будівлю;
- у будь-якій обстановці зберігайте холоднокровність, своєю поведінкою заспокоюючи оточуючих, і не давайте розростатися паніці;
- не панікуйте, і пам'ятайте про безпеку натовпу, чим більше людей буде панікувати, тим більше труднощів виникне у всіх;
- опинившись у натовпі, зігніть руки в ліктях і притисніть їх до боків, стиснувши кулаки;
- захищайте боки від здавлювання; нахиліть корпус назад, ноги спереду, і спробуйте стримувати натиск спиною, звільнивши простір попереду та повільно рухаючись по мірі можливості;
- рухаючись у натовпі, пропускайте вперед дітей, жінок та людей похилого віку;
- тримайте дітей за руку, заслоняйте їх спиною або посадіть до себе на плечі;
- допоможіть піднятися збитим з ніг людям;
- якщо Вас збили, постарайтеся встати на коліно і, спираючись об підлогу руками, іншою ногою різко відштовхніться, ривком випрямите тіло;

- якщо Ви перебуваєте на момент пожежі в ліфті, не переживайте, усі вони при аваріях автоматично спускаються на перший поверх та відкриваються;
- якщо Ви перебуваєте на верхніх поверхах, не варто чекати ліфт, панель виклику буде не працездатна, слід скористатися сходовими клітками та іншими евакуаційними виходами.

Дії при пожежі у вагоні потяга:

- якщо ви почули запах гару або побачили інші признаки пожежі (дим, вогонь, тепло) негайно повідомте про це провідника потягу; діючи спокійно та без паніки, знайдіть у приміщенні підручні засоби, пожежогасіння (вогнегасники знаходяться в купе провідника), використовуючи їх та інші підручні засоби (ковдри, мокрі ганчірки тощо) спробуйте загасити вогонь;
- якщо не вдалося загасити полум'я, зупиніть поїзд за допомогою стоп-крана перейдіть у незайняту вогнем частину вагона (краще вперед) та переходьте до іншого вагону щільно заривши за собою двері міжвагонних переходів;
- постарайтеся не допустити виникнення паніки, заспокойте людей, візьміть дітей за руки, для захисту від чадного газу дихайте через вологу тканину (хустка, рушник, шарф тощо) намочивши її водою (в крайньому випадку сечою) прикривши рот та ніс, не намагайтеся рятувати від вогню свій багаж;
- якщо вогонь відрізав вас від виходів, то прийдіть до купе або туалету, щільно причинивши за собою двері, відкрийте вікно та чекайте прибуття допомоги, привертаючи до себе увагу, не стрибайте з вагона потяга та не намагайтеся вибратися на дах;
- після евакуації відійдіть від палаючого вагона та пошліть людей у найближчий населений пункт повідомити про подію.

Правила використання засобів пожежогасіння:

- якщо ви почули запах гару або побачили інші признаки пожежі (дим, вогонь, тепло) негайно повідомте про це пожежно-рятувальну службу (номер телефону – «101»);
- діючи спокійно та без паніки, знайдіть у приміщенні підручні засоби, що дозволяють загасити вогонь (вогнегасники, пожежні крани, ємності для води, груба тканина тощо);

Порядок застосування порошкових вогнегасників:

- візьміть вогнегасник та піднесіть його до осередку пожежі;
- зірвіть plombу;
- висмикніть чеку;
- направте розтруб на осередок займання;
- приведіть у дію запірно-пусковий пристрій, натискаючи на важіль;
- почніть гасити полум'я, цілячись в його основу;

Порошкові вогнегасники застосовуються для гасіння всіх класів пожеж, у тому числі електрообладнання, що знаходиться під напругою до 1000В.

Порядок застосування вуглекислотних вогнегасників:

- візьміть вогнегасник та піднесіть його до осередку пожежі;
- зірвіть plombу;

- висмикніть чеку;
 - направте розтруб на осередок займання;
- відкрийте запірно-пусковий пристрій, натисніть на важіль або поверніть маховик до відмови у напрямку годинникової стрілки.

Вуглекислотні вогнегасники використовуються для гасіння:

- речовин, горіння яких не може відбутися без доступу повітря;
- пожеж на транспорті;
- пожеж електрообладнання, що знаходиться під напругою не більше 1000В.

При використанні вогнегасників забороняється:

- підходити з вогнегасником до осередку ближче одного метру;
- перевертати вогнегасник;
- братися рукою за розтруб (для вуглекислотних);
- ударяти по вогнегаснику;
- випускати струмінь на людей;
- зберігати поряд з опалювальними приладами, виключати попадання сонячних променів;
- застосовувати при наявності вм'ятин, здуття або тріщин, порушенні з'єднань або несправності індикатору тиску.